

Asia: VN/34515/2024

Kommentointipyyntö: Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio vuoteen 2040

1. Suomi on sivistyksen, demokratian ja tieteen vapauden edelläkävijä.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

Korkeakouluopintoihin pääsyä on helpotettava niille, joilla ei ole olemassa olevaa opinto-oikeutta. Aloituspaikkamääriä on nostettava maltillisesti ikäluokkien koko huomioiden. Korkeakoulujen ei tule vähentää aloituspaikkoja avointen opintojen laajetessa.

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

2. Koulutus kuuluu kaikille ja mahdollisuuksia lisätään erityisesti nuorille.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

Opintoihin kiinnittymistä ja koulutuksen laatua sivuavissa toimenpiteissä olisi perusteltua tarkastella koulutuksen laadun vahvistamista opetushenkilöstön pedagogisia valmiuksia laajemmin.

Vaikka ammattikorkeakoulujen kansainvälisen yhteistyön esteiden vähentäminen on kannatettava tavoite, katsomme, että YAMK-tutkintojen työelämäkokemusvaatimuksen poistaminen voisi heikentää tutkinnon alkuperäistä tarkoitusta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä.

3. Luovat osaajat ja kunnianhimoinen tutkimustoiminta uudistavat yhteiskuntaa.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

4. Rohkea uudistuminen rakentaa tulevaisuuden osaamista: korkeakoulujen erikoistuminen ja yhteistyö vahvistuvat.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

5. Kohti kasvua: korkeakoulutuksen ja tutkimuksen rahoitus monipuolistuu.

Onko tavoite perusteltu osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiota? Onko sen sisältöön valittu oikeat asiat?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. miltä osin tavoitetta tulisi muuttaa, miten se tulisi muotoilla?

-

Ovatko tavoitteeseen liittyvissä toimenpidesuosituksissa tunnistettu ja siihen valittu olennaiset toimet? Ovatko toimet oikeita?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Esim. puuttuuko toimenpiteitä, tulisiko toimenpiteitä vähentää, edellyttääkö jokin toimenpiteistä muotoilua? Tarkenna miten.

-

Vision tavoitteiden ja toimenpidesuositusten kokonaisuus

6. Puuttuuko vision tavoitteista ja toimenpidesuosituskokonaisuudesta jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

-

Vision kokonaisuus ja muut osiot

7. Mahdolliset kommentit vision tilannekuvaan liittyen

Visiossa nostetaan hyvin esiin esimerkiksi eri asteiden välisten nivelvaiheiden kriittisyys ja erityisesti ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden ohjauksen kehittäminen jatko-opintoja ajatellen.

Visio tarkastelee korkeakoulutusta edelleen liiaksi irrallaan peruskoulusta ja toisen asteen koulutuksesta. Koulutuksen kehittäminen on edelleen hyvin siilomaista. Koulutuksen jatkumoiden kehittämisen tulisi olla kokonaisvaltaisempaa.

Jos haluamme nostaa nuorten aikuisten korkeakoulutusasteen 60 prosenttiin, vielä suuremmalla osuudella on oltava riittävät valmiudet suorittaa korkea-asteen tutkinto. On myös varsin todennäköistä, että 2040-luvulle tultaessa ulkomaailman muutokset asettavat lasten ja nuorten luku- ja laskutaidon sekä kriittisen ajattelun kehittymiselle entistä suurempia haasteita.

8. Miten arvioisit visiota ja sen toimenpiteitä kokonaisuutena

Kokonaisuutena pidämme visiota onnistuneena kuvauksena suomalaisen korkeakoulujärjestelmän nykytilasta ja sen kehittämiseen tarvittavista jatkoaskelista.

Ehdotuksista puuttuu toimenpide, jolla turvataan avoin tiede ja tutkitun tiedon vapaa välittyminen. Avoin tiede tulee turvata lainsäädännöllä. On olennaista, että tutkittu tieto on avoimesti tutkijoiden ja muiden saatavilla, etenkin kun tutkimustietoa tuotetaan julkisella rahoituksella. Avoin tiede on olennaista Suomen ja Euroopan kilpailukyvyn kehittymiselle ja tieteen vapaudelle. Tekijänoikeuslainsäädäntöä tai korkeakoululainsäädäntöä tulee kehittää niin, että korkeakouluille ja julkisille tutkimuslaitoksille taataan tutkimusartikkeleiden rinnakkaistallennusoikeus.

9. Muut kommentit

Visiossa tulisi olla rohkeammin tavoitteena, että nuorille ja ilman tutkintoa oleville taataan maksuttomat, koulutustasoa nostavat ensimmäiset tutkinnot (kandi, maisteri, tohtori).

Vasama Leila
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue